

Szerkesztőség

Arad, Acsev-palota

Kiadóhivatal

Bulv. Regele Ferdinand 4/42.
(Józset főherceg-ut.)

(Aradi Nyomda Vállalat)

Sürgőny cím: Közlöny, Arad

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

* Főszerkesztő: STAUBER JOZSEF. *

ELOFIZETES

HELYBEN ÉS VIDÉKEN:

Egész évre	600 Lej.
Fél évre	300 Lej.
Negyed évre	150 Lej.
Havonta	50 Lej.

Hirdetések díjazás szerint
Megjelenik naponta reggelEgyen szám ára 3 lej, vasárnap
4 lej. Buoregletben 50 banival
több.

A tanító,

aki a katedrán ülve, idegölő munkában egy egész emberöltőn át generációkat nevel fel, az államnak és a társadalomnak kétségkívül a legértékesebb és a legjobban megbecsült tagjai közé tartozik. A tanító kultúrát terjeszt, a felvilágosodás harcossai között a legelső poszton áll, hatalmas munkájáért csak sovány ellenértéket nyújtanak neki és ha kultúra-terjesztés közben arra gondol, hogy anyagi gondokkal kell küzdenie, néha-néha összeszorul a szíve a keserűségtől. És a tanító mégis tanít zugolódás nélkül. Odaláncolja katedrájához a hivatásszeretet, a fanatizmus.

De ebben a tisztetét érdemlő testületben is vannak nem odaváló elemek, amint ezt a szentleányfalvai eset bizonyítja. Károly Antalné a gondjaira bizott kicsinyek fejébe nem a türelmesség fegyverével akarta beletölteni a tudományt, hanem a durva nádpálcával. Hogy az aradmegyei tanítótestület tagjai között egy nem odaváló is akadt, az még korántsem jelenti azt, hogy ezen az érdemes testületen akár a legkisebb fok is eshet. Minden foglalkozási ágban akad nem odaváló gyom, amit elsősorban is a pályatársaknak kell figyelmélni. Károly Antalné nem hozott és nem hozhatott szégyent az aradi és aradmegyei tanítóságra, mert ez a tanítóság bizonyára a legélesebben ítéli el a megtévedt kollégát és maga követeli a legintenzívebben, hogy a bűnöst távolítsák el a katedráról.

A sajtónak kötelessége, hogy minden elítélendő cselekményt nyilvánosságra hozzon, rámutasson a bűnökre és ezáltal felhívja a hatóságok figyelmét egy olyan bajra, amelyen segíteni kell. Ezt tettük a múltban is, más foglalkozási ágaknál is, amikor láttuk, hogy magukról megfeledkeztek hatalmukat embertársaik kárára használják fel. És igazunkat mindenkor honorálták is. Károly Antalné ténykedéseinek nyilvánosságra hozásával is főleg a tanítói karnak akarunk szolgálatot tenni és elvárjuk, hogy ez a tanítói kar maga követ el mindent, hogy a közjük nem való elem örökre eltűnjék a katedráról.

— A török nemzetgyűlés csak önmaga határozhatja el feloszlatását. Angorából táviratozzák: A török nemzetgyűlés megváltoztatta az alkormány huszonötödik cikkelyét. A megváltoztatás értelmében a jövőben kizárólag csak a nemzetgyűlés oszlathatja fel önmagát és ezt is csak úgy teheti meg, ha a feloszlató határozatot abszolút többséggel szavazza meg.

György királyt nem értesítették a trónfosztásról.

(Nyílt levélben bucsuzik majd a görög néptől.)

Bucurestiből jelentik: A Dimíneata a görög király környezetétől úgy értesült, hogy György király ezideig semmiféle hivatalos értesítést nem kapott a görög kormány határozatáról. A görög kormány a detronizáló határozatot még a román kormánnyal sem közölte hivatalosan. Amennyiben a detronizáló határozatot hivatalosan tudatják, ami a görög követ

Bucurestibe való megérkezésével egyidejűleg várható. György király nem fog tiltakozni a trónfosztás ellen, hanem nyílt levélben elbucsuzik a görög néptől.

Bucurestiből jelentik: Hivatalosan megcáfolják a Chicago Tribune azon híret, hogy a francia kormány megtagadta a görög királytól a menedékjogot.

Minden 21 éves állampolgár nagykoru.

(Az új nagyfontosságú törvényjavaslat. — A parlament ülése.)

Bucurestiből jelentik: A szenátus ülésén Constantinescu földművelésügyi miniszter néhány kisebb jelentőségű törvényjavaslatot terjesztett elő, amely után az ülés véget ért. A kamara ülésén Orleanu elnök közölte, hogy a husi püspök imnepélyes beiktatása szerdán fog megtörténni. Marzescu igazságügyi miniszter betérteszté a nagykorúságról szóló törvényjavaslatot, amelynek értelmében minden 21 éves állampolgár nagykorunak tekintendő. Moldovan Victor tiltakozik a hadseregnek a politikai mozgalmakba való bevonása ellen. Jonescu Anton felhívja a kormány figyelmét arra a körülményre, hogy a főváros tanácsának két alelnöke egy galaci népgyűlésen a kormánnyal szemben bizalmatlanságnak adott kifejezést. Ezután a kamara háromszáz millió rendkívüli hitelt engedélyezett a CFR. számára. Marzescu igazságügyi miniszter jelentést tett a ro-

manati választások alkalmával történt visszaélések ügyében lefolytatott vizsgálat eredményéről, amely szerint megállapítást nyert, hogy a választások lefolytatásánál közreműködő bírók csupán köteles ségüket teljesítették. Ezután a kamara áttér a napirend tárgyalására, amelynek során Constantin Jonescu beszédében dicséri az állami vállalatok kommercializálásáról szóló törvényjavaslatot.

Bucurestiből jelentik: Orleanu kamarai elnök tegnap kijelentette, hogy a törvényhozás a királyi pár külföldi utazása alatt is folytatja üléseit. A chisenevi ünnepek miatt a kamara szombaton nem tart ülést. A képviselőház legközelebbi ülése ezután csütörtökön lesz, amelyen folytatják a kommercializálási törvényjavaslat tárgyalását. Ha a törvényhozás április 15-ig végez az eléje terjesztett javaslatokkal, elnapolják, ellenkező esetben április 20-án kezdetét veszi a húsvéti szünet.

A franciák Ludendorff felmentése ellen

(„Összeomlottak Macdonald és Poincaré békés erőfeszítései.” — Londonban komédiának tartották az egész pert.)

Párisból jelentik: Az egész sajtó a legélesebben elítéli Ludendorff felmentését. A kormányparti Matinban Sauerwein publicista, a kinek Poincaréhoz való jóviszonya közsímert, azt írja, hogy a szövetséges és amerikai szakértők már hónapok óta megfeszített erővel dolgoznak a jóvátételi megoldáson, Macdonald is mindent elkövet, hogy újabb konfliktusoknak elejét vegye, de mindezek az erőfeszítések összeomlottak azon a tényen, hogy Ludendorffot, aki fegyvert fogott a birodalmi védőség ellen és fegyverrel akart Berlin ellen vonulni, felmentették.

Nem elég, hogy felmentették, hanem még ez a kancellár és Stresemann tetszésnyilvánítása mellett történt. A Petit Parisien szerint a müncheni komédia botrányával végződött. A Berliner Tageblatt úgy értesül Londonból, hogy Ludendorff felmentése Londonban nem hozott meglepetésszerűen, mert az egész pert a tárgyalás elejétől fogva komédiának tartották. A Star müncheni értesülése szerint Ludendorffot azért mentették fel, mert egész Németországban nacionalista tüntetésektől tartottak.

Lengyelország a szanalás utján.

(Békés összeköttetés Oroszországgal. — Beszélgetés Kiedren lengyel kereskedelmi miniszterrel.)

(A Közlöny bécsi szerkesztőségétől.) Kiedren lengyel kereskedelmi miniszter mostan több napon át Bécsben időzött, ahol a mintavásárt tanulmányozta és egyúttal fontos tárgyalásokat folytatott az osztrák kormánnyal. A Közlöny bécsi szerkesztőjének alkalma volt elutazása előtt Kiedren miniszterrel beszélgetést folytatnia Lengyelország gazdaságpolitikájáról. A beszélgetés a következőképpen folyt le:

— Milyen magatartást tanúsít Lengyelország mostan Oroszországgal szemben, amelyet immár a nagyhatalmak is egyenjogu faktornak akarnak elismerni?

— Lengyelország számára a rigai békeszerződés óta nem létezik orosz probléma. Viszonyunk Oroszországhoz az utóbbi időben egyre javul. Im már követünk van Moszkvában, aki mostan tárgyal az orosz kormánnyal gazdasági szerződés létesítése céljából. Mi is részt akarunk venni Oroszország ujjaépítésében és reméljük, hogy a békét immár mi sem fogja megzavarni. Ami Oroszországnak de iure elismertetését jelenti Lengyelország által, úgy mi ezt már régen megtettük és örülünk, hogy az európai nagyhatalmak is meg akarják tenni. Ez kétség kívül nagy fontossággal bír elsősorban Oroszországra nézve, de nagy hasznot jelent Lengyelországnak és általában egész Kelet Európának.

— Lengyelországban mostan szanalási akció folyik. Vajon milyen átmeneti komplikációkkal jár ez? Ausztriában ugyanis a szanalási akció átmenetileg súlyos gazdasági krízissel járt. Mostan Magyarország is hasonló akció előestéjén áll és így Lengyelország szanalásának következményei nagy érdeklődésre tarthatnak számot.

— Lengyelországban a szanalási akció nem okozott gazdasági krízist. A bankjegy-prés megállítása folytán néhány üzem beszüntette ugyan a munkát, azonban a munkanélküliek száma Lengyelországban Felsőszilézia nélkül még mindig alig száz ezer, tehát az össz munkásság nem egészen 12 százaléka. Öszintén szólva a szanalási akció kezdetén sokkal több munkanélküli számítottunk. A lakás törvény megváltoztatása folytán kilátás van arra, hogy a tavaszal megindul az építkezés és akkor a munkanélküliek is munkához jutnak. Ami a nyolcórás munkaidő ill. ehhez a követe-

léshez a lengyel kormány jelenleg nem járulhat hozzá, mivel ez esetleg károsan befolyásolná a számlási akciót. Eppen ezért kénytelenek leszünk a nyolcórás munkaidőről szóló törvényt revízió alá venni és ezt több tekintetben mó-

dosítani. Ahol lehet, ott továbbra is ragaszkodunk a nyolcórás munkaidőhöz, sok iparágban és üzemben azonban ez káros a nemzetgazdaságra nézve és ezért, legalább átmenetileg, fel fogjuk függeszteni.

Ellenparlamentet nyit a szerb ellenzék.

(Államválság fenyeget Jugoszláviában.)

Belgrádból táviratozzák: A szkupstina üléseinek bizonytalan időre való elnapolása ellenzéki körökben nagy megütközést keltett és az erre vonatkozó intézkedést a parlament elleni nyílt erőszaknak tekintik. Megtorlásul arra ké-

szülnek, hogy az ellenzék, mint a nérkérviselő többsége, Belgrádot elhagyja és átköltözik Zágrábba. Ott pedig a belgrádi szkupstina fi-gyelembe vétele nélkül önálló határozatokat hoznak. Diplomáciai körök szerint a legveszedelmesebb államválság fenyeget.

Rablógyilkos őrmester. (Megölte a barátját és holttestét egy iróasztalra rejtette)

Zágrádból jelentik: Egy katonai őrzővezetője Nova Vesz felé haladva egy gyanúsán öltözött embert vett észre az uton, a ki batyut vitt a hátán. Megállította, mire az rögtön revolvert rántott. A katoná az azonban megejdzte és kiöltötte kezéből a fegyvert. A mikor lefogták, avval fordult az őrzővezetőjéhez:

— Mit akartok tőlem, hisz én is katona vagyok!

A gyanús embert a noviceszi rendőri őrszobába vezették, ahol kiderült, hogy a civil felsőkabát alatt katonai őrmesteri egyenruhát viselt és a batyu tele volt különféle rövidtáru cikkekkkel. Elvezették a rendőrségre, ahol őrizetbe vették. A nála talált árukra vonatkozólag semmiféle felvilágosítást sem tud adni.

Másnap reggel feltűnt, hogy Kelkovics Károly zágrábi kereskedő rövidtáru kereskedését nem nyitották fel. A rendőrség felnyitotta az üzletet és azonnal megál-

lapította, hogy a letartóztatott Rumpel Gusztáv kamnoki születésű harminchéteves tényleges állományú őrmester ott betöréssel lopást követett el. Rumpel zsebében egy cédulát találtak, amelyet az üzlet ajtajára akart ragasztani és amelyre azt írta: „Áruházny miatt az üzlet két napig zárva”.

A rendőrség rögtön a legszélesebb körű nyomozást rendelte el. A legelső feladat volt kikutatni, hogy hol van Kelkovics, az üzlet tulajdonosa. A vizsgálat folyamán mindinkább valószínűbbé vált, hogy Kelkovics gyilkosságnak esett áldozatul. Most már csak azt kellett kideríteni, hogy mikor, hol és hogyan? Még ugyanazon a napon sikerült a rendőrségnek az egész ügyet legapróbb részleteiben is kinyomozni.

Rumpel levelet írt Kelkovicsnak, akivel a legjobb baráti viszonyban élt, amelyben pénteken este 9 órára a Jezsuitarucca 2. sz. alatt levő katonai raktárba hívta

avval, hogy különféle árukat akar neki eladni. Ott a pontosan megjelölt Kelkovicsot két revolverlövéllyel megölte és holttestét egy ottlevő használatlan amerikai íróasztal leeresztett redője alá rejtette. Előbb azonban a holttestet kifosztotta. Elvette aranyóráját, gyűrűt, pénzt és a nála levő kulcsokat. A kulcsokkal felnyitotta az üzletet és kirabolta. Hogy minden gyanút elhárítson, megírta azt a cédulát, amelyet az üzlet ajtajára akart ragasztani. A katonai raktárt Rumpel álkulccsal nyitotta fel, mert ott egyáltalában sohasem szokott dolga lenni. Ha a katonai őrzővezetője meg nem állítja, ki tudja, mikor találják meg a holttestet és ha megtalálják, a gyanu mindenesetre az ott foglalkoztatott személyekre esett volna. Rumpel a bizonyítékok sulya alatt mindent bevallott.

Irodalom, művészet

* Az aradi Kölcsey-Egyesület irodalmi délutánja. Az aradi Kölcsey-Egyesület, miután az előadó-terem elfoglaltsága miatt kénytelen volt egy hónapra át szünetet tartani, újra megkezdte működését. F. hó 6-án, vasárnap a szokott 5 órai kezdettel rendezte V. irodalmi délutánját, melynek keretében Kara György röviden megemlékezik Kantról, a nagy filozófusról. Negyven éves gyönyörű költői pályájának jubileuma alkalmából megemlékezés történik Szabolcska Mihálvról is. Az irodalmi részt még Olasz Lajos versekkel, Nagy Dániel novelláival, Franyó Zoltán román műfordítással, Olasz Pál esszéivel, a művészi részt pedig Rényi Józsa zongoraszóval gazdagítja.

* Az aradi színház hírei. Mintha álom volna. (Operett-bemutató ápri-

lis 8-ikán a városi színházban.) Erdélyi—Kulinyi—Barna operettjü-donsága a mesés keleten játszódik le, amennyiben az ázsiai Oroszországgal szomszédos egyik hercegség a színhelye. A fiatal herceg és hercegnő éppen jegyváltásra készülnek, amikor orosz hadifogságból átszökik országukba egy huszárkapitány a legényével. Ennek a székevény snájdig huszártisztnek és a szépséges hercegnőnek szerelni regénye képezi a cselekmény magvát. Természetes a hercegi eljegyzés elmarad s végül bonyolódott intrikák után a szerelmesek egymásra találának. A hu-morról egy másik, ugyancsak szerelmes pár gondoskodik, egy fiatal tatar leány és a kapitány szolgálja habarodnak egymásba s mire a harmadik felvonás fináléja elkövetkezik, már őket is mint jegyespárt üdvözölheti a publikum.

* Műkedvelői előadás Ghioro-Győrökön. A kitűnő győri műkedvelő gárda, amely már életrevalóságáról tanuságot adott a haragszenielés ünnepségének napján, most megismételte Burnett „A kis lord” című darabjának előadását. Lederer Ferencné állott a sikeres előadás középpontjában, aki a darab címszerepét alakította műkedvelőt meghaladó rutinnal és bájosan. A sokszor megismétlődő tans főképen az ő nagyszerű látékát honorálta. Lederer Ferenc Dorincourt grófját játszotta kitűnő érzékkel és ugyan-csak az ő érdeme az előadás elsőrendű rendezése is. Büszkén tekinthet végig a gárdán, amelynek minden egyes tagja kitelt magáért. Errolné Bieber Jánosné alakította érző szívvel, Mary szerepét Gladis Péterné adta kedves és intelligens látékkal. Obornyák Jolán Minna szerepében tett tanuságot színjátszó készségéről. A komikumot Krivány István és Hunyady Péter képviselték, akik már

Hogy találtam meg Tutan Kámon sírját.

A lipcsei Brockhaus-cég kiadásában egy gyönyörű kiállítású könyv jelent meg arról a világraszóló felfedezésről, amelyet earl of Carnarvon és Howard Carter tettek a királysírok völgyében, a völgy egy sarkában, ahol a tébai dombok legmagasabb csúcsa, akár egy természetes piramis állt ott. A nagyszerű munkából, mely elejétől végig való-sággal lebillincselte az olvasót, közöljük az alábbi fejezetet, amelynek a címe: „Megtaláltuk a sirt.”

— A „völgy” történetében (a melyet külön fejezetben tárgyal a mű), soha nem volt híja drámai eseményeknek s a legutóbbi esemény sem nélkülözötte a drámaiságot. Tessék csak elképzelni! Ez lett volna utolsó feltűnés a völgyben (1922—23.) Teljes hat esztendőn át végeztünk ott ásásokat — hiába, hónapokon át egyfolytában dolgoztunk és nem találtunk semmit, hogy mily kétségbeesett nyomasztó az az érzés, azt csak egy „ásató” tudhatja. Közel voltunk annak beismeréséhez, hogy veszve vagyunk s készültünk elhagyni a völgyet s másutt próbálni szerencsét és ime, — utolsó, kétségbeesett kísérletünkkel tettük az első kapavágást, midőn oly felfedezést tettünk, mely legmerészebb álmaikat is felülmulata. Aligla esett

meg az ásások egész történetében, mint itt, hogy az egész ásatósi esztendő öt rövid napba tömörült össze.

— Megkísérlem a dolog egész lefolyását elmondani. Nem lesz könnyű, mert a felfedezés hírtelensége bizonyos kábultságba ejtett s a következő hónapok anynyára tele voltak eseményekkel, hogy alig letem időt a gondolkodásra. Amikor most mindent papirosra vetek, ez tán hozzájárul ahhoz, hogy önmagam tisztába jöjjenek az eseményekkel s azok egész jelentőségével.

— Én 1922. október 28-án érkeztem Luxorbá, november 1-ig szerződöttem munkáimhoz s kész voltam munkához látni. Legutóbbi ásatainknál VI. Ramses sírjának északkeleti sarkánál állottunk meg s ettől a ponttól kezdtem délirányba ásani. Ezen a vidéken egész sora van az egyszerűen épített kunyhóknak, amelyeket alkalmassal azok a munkások használtak, akik a Ramses-sírnál foglalatostkódtak. Ezek a kunyhók körülbelül egy méterrel magasabban álltak a benőtt talaj fölött s a Ramses-sír előtti egész terület borították el, majd dél felé folytatódtak s egyesültek hasonló kunyhócsoporttal annak a „völgy”-nek másik oldalán, melyet Davis az Enachton-rejtekhelyen történt munkálatainál fedezett fel. November 3-ika estéjéig a mi vizsgálataink számára elegendő ily kunyhót tettünk szabaddá s lebontot-

tuk őket, miután felvettük alapjaikat. Most már az alattunk levő egy méter mély omladékterület eltávolíthatott.

(Lépcsők a sírban.) — Allg értém másnap reggel (november 14-én) a munkahelyre, midőn valami szokatlan nyugalmom, melyet a munka szünetelése okozott, arra a tudatra ébresztett, hogy valami rendkívüli dolognak kellett történni. Azzal a hírral fogadtak, hogy az első kunyhó alatt, a melybe belefogtunk, a sziklába vajt lépcsőfokot találtak. Ez a hír sokkal örvendetesebbnek látszott, semhogy hitelt adtam volna neki, de újból, rövid ásítás után tényleg kitűnt, hogy egy bevágás bejárata állunk, mely mintegy méternyire volt építve a VI. Ramses sírjának bejárata alatt s körülbelül egy szinten a mostani völgytalappal.

— A bevágás nagyon hasonlított a völgyben oly gyakran előforduló s a mélységbe vezető bejárati lépcsőzetekhez és szinte remélni mertem, hogy végre rábukkantunk a mi sírunkra. Lázasan sietéssel folyt a munka egész napon s másnap reggelen át, de csak november 5-ének délutánján sikerült elhordanunk a bejárat fölé halmozódott törmelék-tömeget s a lépcsőzet felső végét mind a négy oldalon szabaddá tettünk.

— Most már kétségtelenül vált, hogy valóban egy sír bejárata van előttünk, de a korábbi csatlódások nem engedték, hogy ben-

nünk az igazi öröm kerekujjéig felül. Még mindig fennállott az a lesújtó lehetőség, hogy a sír befejezetlen és használatlan s ha be is volt fejezve, még mindig meg volt az a szomorú valószínűség, hogy régi időkben kifosztott. — Másrészt azonban legalább meg volt annak a lehetősége, hogy érintetlen vagy csak részben kifosztott sirt találunk és nehezen elfojtott izgalommal észleltem, amint a lefelé vezető lépcsőfokok, egyik, a másik után, napfényre kerültek. A bevágás egy kis földbucka oldalán készült. Amint a munka előrehaladt, a bevágás nyugati sarka a domb lejtőjén hátrább került, a míg az előbbi kezdetben csak részben, később teljesen földézet alá jutott s egy három méter magas és két méter széles folyosó táglult. Most már rohamosabban ment a munka, lépcső lépcsőre vált szabaddá s nanynugtakor a tizenkettedik lépcsőfok lábánál láthatóvá lett egy elzárt, malterrel bekent, elpeccsételt ajtónak felső része.

(A lépcsőzet ajtó.) — Egy elzárt ajtó... Tenát valósgal Türelmes munkának esztendei végre megleglik jutalmukat! Azt hiszem, első érzésem az öröm volt, hogy a „völgy”-be vetett hitem nem volt jogosulatlan. Lázasan fokozódó izgalommal vizsgáltam meg az ajtón levő peccsétlenyomatokat, hogy a tulajdonost megállapítsam, de nem tudtam nevet találni, az egyetlen, amit kibetűzhettem, a király-halottak városának

színpadon megjelenésükkel is kacaj váltottak ki a közönségből. Ők voltak a kis lord barátai: a fűszeres és a cipőtisztító. Szerendan Kornél a jogtanácsos, Lengyel István Higgins és Schwarz Jakab Tomas szerepében működtek közre az előadásban általános tetszéssel. Az énekszámokat özevgy Mudin Istvánné kísérte zongorán művésziesen. A szép előadás szereplőit a termet zsufolásig megtöltő közönség hosszantartó tapsaival jutalmazta.

„Hamis“ vámjegyzőkönyv

(Selyemcsempészéssel vádolt timisoarai kereskedő.)

(Saját tudósítónktól.) Érdekes csempészeti ügyet tárgyalt a napokban az aradi törvényszék felelősségi tanácsa. Billitz Ede és Lajos timisoarai (temesvári) céget 1921-ben 142800 lej bírsággal sújtották, mert csempészett selyemáru érkezett címükre. A temesvári cég megfellebbezte az ítéletet, amely most került tárgyalásra.

1921 február 27-én a vámvizsgálók a curtici vámnál elfogták E. Holzer és Heinrich Fillenbaum csempészeket. A csempészek felőlük belésében és testük körül 38 csomag selyemáru rejtettek el, a melyről azt állították, hogy a temesvári Billitz Ede és Lajos cégnek hozták. A csempészek számlát is mutattak fel, amely a temesvári cég nevére volt kiállítva. A kurtici vám hivatalnokai átvették a számlát és jegyzőkönyvet vettek fel az esetről, a temesvári Billitz céget pedig 142800 lej büntetéssel sújtották. A cég megfellebbezte az ítéletet azzal az indokolással, hogy a számla hamis. Állításuk szerint ők semmiféle selyemáru nem rendeltek és így a jegyzőkönyv is hamis. Az aradi tör-

ismeretes pecsétje volt, — a sakál és a kilenc fogoly. Két dolog világos volt. Először is a királypecsét alkalmazása kétségtelenné tette, hogy a sir egy igen magas állású személyiség részére készült s mintám másodszer a lepecsételt bejáratot felülről a 20. dinasztia korából származó kunyhók teljesen megvédték, elég ok volt annak a feltevésére, hogy legalább ez idő óta nem járt benne senki. Ezzel e pillanatban meg kellett elégednem.

— Mialatt a pecsétet vizsgáltam, a bejárat felső végén, ahol néhány darab malter lehullott, egy nehéz harántgerendát vettem észre. Hogy megbizonyosodjam affelől, hogy mi módon zárattott le az átjárat, egy kis lyukat vájtam ebbe a gerendába, éppen csak akkorát, hogy egy villamos lámpácskát lehessen betolni. Azt találtam, hogy a folyosó az ajtó mögött a padlótól a padlattyig egészen ki volt töltve kövekkel és hordalékkal, ami újabb bizonyítéka annak a gondosságnak, amellyel a sirt védték. Oly pillanat volt ez, mely megborzongat minden ásatót! — Egyesegyedül, eltekintve néhány munkástól, aránylag eredménytelen munkának hosszú évei után, itt állottam egy talán nagyszerű felfedezés előtt. Minden, a szó szoros értelmében ott lehetett ama folyosó mögött s teljes önrallamomba került, hogy föl nem törtem az ajtóbejáratot s nyomban tovább nem kutattam.

— Egy dolgot eittét gondolkodtam.

vényszék felelősségi tanácsa áttette az ügyet az ügyészséghez vizsgálat végett. A vizsgálat lesz

Bűnügyi eljárás indul Károly Antalné ellen.

A Közlöny leleplezésének hitelessége. — Nyilatkozik az aradi tanfelügyelő.

(Saját tudósítónktól.) A Közlöny cikksorozata, amely a szentleányfalvai súlyos botrányról rántotta le a leplet, a legszélesebb körökben keltett általános feltűnést. A tanítónő kegyetlen viselkedéséről már régóta beszéltek a szentleányfalvaiak, de a vádakat mindaddig nem adtuk hitelt, míg meg nem tudtuk, hogy Moldován József aradi tanfelügyelőhöz számos aláírással feljelentés érkezett, amelyben a szentleányfalvai szülők felsorakoztatták azokat a súlyos vádakat, amelyekkel a Közlöny már részletesen foglalkozott. Annak idején megkérdeztük a tanfelügyelőt, hogy mi történik a feljelentéssel és Moldován József tanfelügyelő erre vonatkozólag a következőképen nyilatkozott:

— A feljelentés megérkezése után azonnal kiszálltam Szentleányfalvára, ahol kihallgattam a tanítónőt, aki tagadja a terhére rótt cselkényeket. Károly Antalné azt állítja, hogy csak egyet ütött a gyermekre, mert nem tudta a leckéjét. Ez pedig semmi öszszefüggésben nem lehet a gyermek hirtelen halálával. A vádlókat fölöslegesnek találtam kihallgatni, mert nálam van a nevelővel ellátott feljelentés. Ezzel részéről befejeztem az ügyet, mert sokkal súlyosabb, mint amit én saját hátszobámban el tudok intézni. A feljelentést a tanítónő vallomásával együtt beterjesztettem a timi-

soarai (temesvári) főtanfelügyelőséghez, amely dönt arról, hogy az ügyet bűnügyi vizsgálat céljából az ügyészséghez áttegye. Munkatársunk, hogy teljes bizonyossággal meggyőződjön a vádak igazságáról, a feljelentés beérkezése után kiutazott Szentleányfalvára. Az ott szerzett tapasztalataink, amelyeket a lakosság és a megkínzott gyermekek vallomásaiból szereztünk meg, teljesen igazolták a megdöbbentő vádakat. Cikkeim nyomán olyan verziók kerültek nyilvánosságra, hogy Károly Antalné ellen felhozott vádak a református és a katolikus felekezetek villongásán alapulnak, mert a református lakosság elakarja távolíttatni a katolikus tanítónőt. Ezt az erőszakos és naiv mentegést megdönti az a

soarai (temesvári) főtanfelügyelőséghez, amely dönt arról, hogy az ügyet bűnügyi vizsgálat céljából az ügyészséghez áttegye. Munkatársunk, hogy teljes bizonyossággal meggyőződjön a vádak igazságáról, a feljelentés beérkezése után kiutazott Szentleányfalvára. Az ott szerzett tapasztalataink, amelyeket a lakosság és a megkínzott gyermekek vallomásaiból szereztünk meg, teljesen igazolták a megdöbbentő vádakat. Cikkeim nyomán olyan verziók kerültek nyilvánosságra, hogy Károly Antalné ellen felhozott vádak a református és a katolikus felekezetek villongásán alapulnak, mert a református lakosság elakarja távolíttatni a katolikus tanítónőt. Ezt az erőszakos és naiv mentegést megdönti az a

soarai (temesvári) főtanfelügyelőséghez, amely dönt arról, hogy az ügyet bűnügyi vizsgálat céljából az ügyészséghez áttegye. Munkatársunk, hogy teljes bizonyossággal meggyőződjön a vádak igazságáról, a feljelentés beérkezése után kiutazott Szentleányfalvára. Az ott szerzett tapasztalataink, amelyeket a lakosság és a megkínzott gyermekek vallomásaiból szereztünk meg, teljesen igazolták a megdöbbentő vádakat. Cikkeim nyomán olyan verziók kerültek nyilvánosságra, hogy Károly Antalné ellen felhozott vádak a református és a katolikus felekezetek villongásán alapulnak, mert a református lakosság elakarja távolíttatni a katolikus tanítónőt. Ezt az erőszakos és naiv mentegést megdönti az a

Véres szerelmi dráma Aradon.

— Egy fogtechnikus agyonlőtte szerelmesét és önmagát.

(Saját tudósítónktól.) Megrázó szerelmi tragédia történt ma délután öt óraker Aradon a Bulevardul Regele Ferdinand (Boros Eőni-tér) 37. számú ház egyik bádógos üzletében. Scherer Ferenc állásnélküli aradi fogtechnikus agyonlőtte Ortutay Eszter aradi urileányt, Czirkál Gyula butorgyáros unokahugát, majd öngyilkosságot követett el. A tragédia részleteiről a következőket jelenti a Közlöny munkatársa:

Ortutay Esztert, az elhunyt Ortutay István lányszerkesztő leányát igen sokan ismerték Aradon. A csinos, elegáns és kedves urileány állandóan nagybátyja Czirkál Gyula üzletében tartózkodott és segítkezett az üzlet vezetésében. Scherer Ferenc az alig huszonhárom éves fiatal ember Targumures—Marosvásárhelyen volt fogtechnikus és néhány hónappal ezelőtt jött Aradra, hogy itt állást szerezzen magának. Megismerkedett Ortutay Eszterrel és igen gyakran járt az üzletben a leány látogatása céljából. Mintegy négy hónappal ezelőtt Scherer Ferenc megkérte Czirkál Gyulától unokahuga kezét. A fiúnak nem volt állása ezért Czirkál kijelentette, hogy csak akkor lehet szó a házasságról, ha állást szerez magának. A butorgyáros azt tapasztalta, hogy a fiu sohasem foglalkozott komolyan azzal, hogy valahol elhelyezkedjen, ezért felszólította, hogy többé ne jöjjön be az üzletbe és unokahugának megtöltötte a fiúval való érintkezést. A két fiatal azonban minden alkalmat megragadott, hogy találkozzanak.

A dráma lefolyása.

Czirkál Gyula butorráktára mellett van közvetlenül Marik István bádógos műhelye, a ház uccára nyíló szuterénjében. Ide jött gyakran Scherer Ferenc és felüzent Ortutay Eszternek, hogy jöjjön le hozzá a bádógosüzletbe. Így történt ma délután öt óra előtt néhány perccel is. Ortutay Eszter

tény, hogy a feljelentők között éppen úgy vannak katolikusok mint reformátusok és az ujonnan megválasztott iskolaszék két tagja református és kettő katolikus. Mint az iskolaszék tagjainak vallomásaiból megállapítható, egyöntetűen fel vannak háborodva a tanítónő bűnös üzelme miatt. Nem felel meg a valóságnak az sem, hogy Károly Antalné ellen megszüntették volna az eljárást. A súlyosan megvádolt tanítónő ellen tovább folyik a vizsgálat, ami Moldován József tanfelügyelő a Közlöny munkatársának tett mai újabb nyilatkozatából félreérthetetlenül kiviláglik. A tanfelügyelő nyilatkozata a következő:

— A Károly-féle ügyben a vizsgálat folyik és szó sem lehet arról, hogy a vizsgálatot beszüntették volna. Az én kiszállásom al kalmával fölvetett jegyzőkönyvet, amely Károly Antalné vallomását tartalmazza csatoljuk a főtanfelügyelőséghez további feljelentéshez, amely az ügyet előreláthatólag bűnügyi térre tereli, mert a vádak súlyossága túl nő az egyszerű fegyelmi vizsgálat tárgyának keretein.

kijött az üzletből és a bádógos műhely előtt találkozott Scherer Ferencel. A szemtanúk elbeszélése szerint néhány percig nevelve beszélgettek, majd a fiu lement a műhelybe és kérte a leányt, hogy ő is jöjjön le oda. A leány egy ideig nem akarta megszegni nagybátyja tilalmát, de a fiu könyörgésére lement a bádógosműhelybe. Ott nagyon rövid ideig beszélgettek, amikor a fiu előrúntotta revolverét és a leány mellének szegezve elsütötte. Közvetlen utána mellbe, majd halántékra lölte magát.

Scherer Ferenc véres koponyával hanyatlott a lépcső lejárat mellé és abban a pillanatban kiszervegett. Ortutay Eszter végigterült a műhely közepén. A revolverdörrenésekre odarohantak a járőkelők, a szerencsétlen leány néhány pillanatig kínosan vergődött a földön, száján vércsöppek jelentek meg, majd rövidesen ő is kiszervegett.

Közös elhatározással . . .

A bádógosműhely egyik alkalmazottját, aki egyedül volt az üzletben, Scherer Ferenc azzal küldte ki az uccára, hogy négy szem között szeretne Ortutay Eszterrel beszélni. A dörrenések zajára remülten futott le a műhelybe, ahol vértócsában feküdt már holtan Scherer Ferenc, de Ortutay Eszter még élt. Czirkál Gyula, a leány nagybátyja, hamarosan megérkezett, de már akkor Ortutay Eszter is halott volt. A megrázó tragédiáról telefonon értesítették a rendőrséget, ahonnan Filoti Zamfir rendőrprefektus, Iancu Traian felügyelő, Giurgiu és Adamovici komisszárusok jelentek meg a helyszínen. A rendőrség kiküldte a Scherer Ferenc ruhájának zsebeit és tárcájában egy ceruzával írott papírszeletet találtak a következő tartalommal:

— Meguntuk az életünket, közös elhatározással menjünk a halálba.

A véres tragédia híre csakhá mar nagy tömeg gyülekezett a műhely előtt. A künendelt rendőrlégénység csak nehezen tudta a kíváncsi tömeget visszatartani.

Ott feküdt földhelyzetben véres fejjel a lépcsőlejárattal mellett Scherer Ferenc. Ortutay Eszter jobboldalán feküdt a földön arca viaszszárga volt és szájából lassan szivárgott a vér. Szeméi félig nyitva voltak és valami borzalmas rémületet fejeztek ki. Hamarosan megérkezett a halottaskocsi két koporsóval. A hullákat koporsóba tették és Ortutay Eszter holttestét a felső temető és Scherer Ferenc holttestét a zsidó temető halottasházába szállították. A helyszínen megjelent dr. Kabdebó György hatósági orvos, Pausesti Miklós királyi ügyész is, aki megadta a temetési engedélyt.

A leány menekülni akart.

Czirkál Gyula butorgyáros kijelentése szerint ki van zárva, hogy közös elhatározással követék volna el a fiatalok vénes tetűket, mert a leány naponta mondogatta, hogy szeretne Szegedre menni édesanyjához és minden nap várta, hogy megkapja már a kért utlevélét. Nem tartja valószínűnek, hogy Ortutay Eszter, aki állandóan jókedvű és életvidám teremtés volt, öngyilkosságra határozza el magát.

Ezzel szemben Scherer Ferenc fárcájában Ortutay Eszter aláírásával egy levelet találtak, amely így szólt:

Unjuk ezt az utálatos életet, közös elhatározással haltunk meg.

Ezt a levelet a leány már herékkel ez előtt írta és a tanuk állítása szerint Scherer Ferenc két héttel ez előtt minden ismerősének megmutatta. A fiu zsebében egy szülőinek címzett levél is volt, amelyben arról intézkedik, hogy Aradon temessék el. A véres szerelmi tragédia, amelynek két áldozata van, nagy megdöbbenést és részvétet keltett Aradon.

Aradi mozi hírek.

* **Fatty, a humor megtestesítője.** Egy rendkívül érdekes burleszkben szerepel az Apolló színház műsorán. „Fatty, a nagypapa fiacskája” címe ennek a sláger vígjátéknak, amelynek meseszövege és minden egyes fordulat tele van ötlettel és komikummal. Fatty különböző feltételek mellett hatalmas vagyont kap, amelyek közül azonban éppen a legfontosabbat nem tartja be: a nőülési tilalmat. Vagyonával azonban vállalkozásba kezd és a végén minden jóra fordul. A rendkívül kacagató vígjátékot pénteken, szombaton és vasárnap vetíti az Apolló.

* **Theodora, a régi Róma asszonya.** Csodás film keretében éled új életre. A filmkolosszust az Apolló mutatja be.

* **A vadállatok filmjét, a Dzsungel csodáinak negyedik részét,** amelynek címe „A vörös róka halála” csü törtéket vetíti utoljára az Apolló.

* **Kacagató vígjáték-sláger.** „A kis ördög”, amelynek minden egyes jelenete kacagást vált ki a nézőkből. A film megszemélyesítői egytől-egyig művészetük javát nyújtják és az ellenállhatatlan helyzetkomikum párosul a színészek művészi játékával. A kis ördög-öt csütörtök és

Letartóztatták a pesti jósnóket.

(A jósnók távolbalátása nem ér el — a toloncházig.)

Budapestről jelentik: Beszámolunk már arról, hogy Szántó Miklós vásárpénztári igazgató eltűnésével kapcsolatosan a jósök és jósnók tömege kereste fel az eltűnt feleséget és a szerencsétlen asszonyt jóslataikkal megtevesztve zsarolták. A budapesti rendőrség, miután kiderült, hogy Szántó Miklós öngyilkosságot követett el, razziát rendelt el a zsaroló jósök ellen és a rendőrség detektívjei tegnap és ma tizenhét jósnót hoztak be a főkapitányságra, négyet, a hírrel kiderült, hogy időközben el távoztak lakóhelyükről, a rendőrség most keres.

Az előállítottak közt volt: Pap Zakariásné, Heitler Zsigmondné, Moskovics Annimmé, Wolner Gyuláné, Szabó Juliaanna, Horváth József, Lakatos Morzsa, Rafael Péterné, Pak Jánosré állítólagos báronő, azonkívül egy pestujhelyi tót asszony és két cigányasszony. Ezt a tizenkét jóst és jósnót kihallgatásuk után a közigazgatási eljárás végett a rendőrségről a toloncházba kísérték. Hatot pedig el bocsátottak, miután megígértették velük, hogy a jóslást abbahagyják.

A jósnók kihallgatása nem egy igen érdekes részletet vetett föl. Így például, Pap Zakariásné arra a kérdésre, hogy tulajdonképpen milyen címen érezte magát jóslásra jogosultnak, azt a választ adta, hogy néhány évvel ezelőtt beteg volt és ekkor a Madách-uccában egy isteni sugallat szállt belé és baloldalt a szíve táján bizsergést érzett. Azóta ahányszor jóslásra kerül a sor, hasonló érzése van.

Wolner Gyuláné azt adta elő, hogy nagy szegénységben élt, erre elment egy jósnóhoz, hogy talán ilyen módon sikerül valami életrevaló ötletet szereznie. A jósnó nagyon sok butaságot hadart összevissza, viszont annál jobban megkövetelte fáradsága díját. Wolnerné erre elhatározta, hogy ezután ő is jósolni fog.

Egy kispesti suszterné azt állította, hogy ismeri a jövőt „a momentán” és a múltat is. Az őt kihallgató detektívfigyelőnek ezután felajánlotta a bizonyítást is: — Megmondom én kérem, hogy milyen bölcsőben született...

A detektív erre azzal vágott vissza: — Azt mondja még, hogy „momentán” mi fog magával történni?

A jósnó erre nagyon okosan ezt válaszolta: — Változás.

Ezt aztán megtoldotta azzal, hogy ő előtte úgy rémlik, hogy rendőrségi szobában marad, ebben az esetben pedig szerencsétlenség fog vele történni. Jóslásának csak a második fele vált némiképp valóra: a toloncházba küldték.

Lakatos Morzsa cigányasszony, Pestkörnyékén a legmegbízhatóbb jósnók hírében állott és igen nagy volt a klientúrája. Amikor a detektívek kimentek érte, a háza környékén egy cigányasszonyt láttak, akit megkérdeztek, hol van Lakatos Morzsa. A kérdezett erre azt válaszolta, hogy Lakatos Morzsa ép reggel elutazott. Közben egy másik detektív bent a házban azt a választ kapta, hogy Lakatos Morzsa az imént ment ki, azaz hogy nemcsak ment, hanem

ta le magát, hiába igyekezett me-nekiülni, a detektívek utánairamodtak és hosszabb üldözés után elfogták. A cigányasszony a rendőrségen azt vallotta, hogy ő csak szíveségből jóslott, legfeljebb a korcsmában egy fröccsöt kapott. Üzleti elve pedig az volt: csak jót mondani.

Heitler Zsigmondné fodrásznő volt. A hölgyek haját bontogatva, a jövőt is elkezdte egyszer bontogatni. Akik előbb frizurájuk miatt jártak fel hozzá, utóbb jóslás nélkül sem tudták ellenmenni, lassanként azután olyan sokan keresték fel, hogy a hölgyfodrászattal végre felhagyott és csak a jóslásból élt. Kora reggeltől késő éjszakáig állandóan jósmunkában volt. Általában kedd és péntek volt a legmegbízhatóbb jósnapja.

A pestujhelyi tót asszony azzal védekezett, hogy ő grafológus és ezt a tudását már külföldön is elismerték.

A felsoroltakon kívül előállítottak a főkapitányságra egy Kémény Zsigmond-uccai házaspárt, akik spiritiszta szeanzokat rendeztek és Szántónéknak is felajánlották szolgálataikat, amiért pénzt is kaptak.

A toloncházba átkísért jósnók ellen közigazgatási uton eljárnak és pénzbüntetéssel sújtják őket, ha pedig már előzően hasonló okból szintén folyt ellenük eljárás, kitoloncolják. A főkapitányságon elhatározták, hogy ezentul állandó razziákat fognak tartani és minden lehetőséget kihasználva, hogy a jósnóktól teljesen megtisztítsák a magyar fővárost.

Az arisztokrata orvosnő büne

(Tiltott műtéteket végzett Bécsben egy orosz hercegnő leánya.)

Bécsből jelentik: Az államügyészség vádat emelt Szeidel Vera orvosnő ellen, aki megtevedt lányokon tiltott műtetet végzett. Az asszony, aki nemsokára a vádlottak padjára kerül, a legelőkelőbb orosz családból származik. Atyja, Viktorovics Csacsak Boleszláv pénzügyminisztere volt a cárnak, anyja Gaganvu hercegnő. Boleszlavovna Vera első férje előkelő állami hivatalnok volt, aki a háboru fergetegében eltűnt, az asszony pedig egy orosz katonakórházban működött mint orvos. Az orvosnő a bolsevikiek, mert előkelő családból született és mert férje tiszt volt, behörtönözték és halálra ítélték. A halálos ítéletet azonban nem hajtották végre, hanem Szibériába számították. Szibériában az asszony súlyosan megbetegedett és hogy a rabsághól szabaduljon, férjhez ment egy bécsi hadifogolyhoz, Szeidelhez. — Így sikerült neki egy hadifogolytranszporttal Szeidelrel Bécsbe jutnia. Itt, hogy gyermekei megélhetését biztosítsa, orvosi rendelőt nyitott. A rendelő nagyon gyöngén jövedelmezett és az orvosnő, hogy pénzelenségén segítsen, tiltott műtéteket végrehajtására vetemedett.

Amikor erről a rendőrség tudomást szerzett, Szeidelné letartóztatták és most a szenzációéhes bécsi közönség nagy érdeklődéssel várja a főtárgyalás kitűzését ebben a szomorúan pikáns

Az új lakbértörvény ismertetése.

Irta: Dr. Székely Aladár ügyvéd.

(ötödik közlemény.) Mennyi lakbért tartoznak fizetni a lakásuk után azok, akiknek lakbérleti szerződéseit nem hosszabbította meg az új lakástörvény?

Ha ezek a háztulajdonossal megegyezni nem tudnak, úgy a lakbérleti bizottság fogja lakbérük nagyságát megállapítani, amely azonban nem lehet kisebb az 1914. évi lakbér nyolcszorosánál s nem lehet nagyobb annak a huszszorosánál. Azon nem lakásul használt helyiségek bérlői, akik nem dohánytözsdések, nem kisiparosok és nem kézművesek az 1914. évi bér tizennégyszeresét fogják az üzletük, műhelyük, irodájuk, raktárak, istállójuk, stb. után fizetni s ezenfelül a lakbérük után járó összes községi illetekeket. A dohánytözsdések, a kisiparosok, és kézművesek, az 1914. évi bér hétszörösét fizetik és a községi illetekeket a bér itt sem lehet kevesebb az 1923 évben fizetett bér összegénél.

Az internátusok és diákmenzák, továbbá az idegen követségek, konzulátusok, azok tisztviselőinek és alkalmazottainak a lakás bérleti után legfeljebb az 1914. évi bér huszszorosa követelhető és illeto állapitható meg. Az állam, a megyék s a községek a folyó költségvetési évre az 1914. évi lakbér ötszörösét fizetik a lakások után és kilencszeresét az üzletek, irodák, műhelyek raktárak, istállók stb. után; azonban folyó évben fel-emelt bérösszegnek az 1923. évi bérösszeget meghaladó részét csak 1925-ben kötelesek kifizetni, az 1925. január 1-től ugyanezen bér tizszeresét, 1926. január 1-től pedig ugyanezen bér huszszorosát fizetik.

Béremelés alá esnek azon bérszerződések is, amelyeket a kivételes törvények érvényessége alatt kötöttek, továbbá azok is, amelyeket az ö királyságban 1916. augusztus 15. előtt s a csatolt területeken 1914. augusztus 1-je előtt kötöttek. A béreket a bérmegállapító bizottságok fogják megállapítani, amelyek az ingatlan bérértékét, a lakó és háztulajdonos jövedelmét fogják a bérmegállapításnál szem előtt tartani. Az ingatlan bérértékének megállapításánál az ingatlan állapota s a bérbeadott helyiségek száma az irányadó, a lakónál pedig úgy a családfőnek egész, valamint a vele élő összes családtagok fél jövedelme. A férfi jövedelmét egészben veszi a törvény számításba akkor is, ha a bérszerződés a felesége nevében áll. A bér megállapításánál a bizottság a lakó családtagjai számát is figyelembe veszi.

Azon bérlők, akik bérmegállapító bizottságok elé idéztetnek, a bizottság határozatának kihirdetéséig, jog érvényesen fizethetik a bért és pedig azok, akiknek a lakásbérletét a törvény 3 évre meghosszabbította, az új törvény által felemelt bért, a többiek pedig, akiket meg nem hosszabbította a törvény, az 1923. évi bért. Egyébként általános szabály a bérfizetésre az, hogy az új törvény kihirdetésétől számított egy hónap alatt, tehát 1924. április 27-ig kell az új lakbéréket megfizetni. A felértelt bérek, amelyeket a lakbérleti bizottság fog megállapítani, valójában

dozás esetét kivéve, a bérlet meghosszabbításának egész időtartamára szólnak.

HIREK.

Izgalmas életmentés.

(A déznai román pap önfeláldozó mentése.)

Déznáról jelentik: A hirtelen jött hóolvadás és nagy esőzések következtében megáradt a Dézna községen áthaladó patak. A megdagadt ár felett egy keskeny palló vezetett keresztül és az azon átkelő Kussovsky Rózi nevű 16 éves leány megszédült és a rohanó hullámok közé esett. A lakók nagy csoportja gyűlt össze a parton és tehetetlenül nézték mint ragadja tova magával az ár a vízbezuhanó leányt. Már több mint háromszáz méter távolságra vitte a víz a leányt, alig-alig bukkant elő a vízből, amikor a csoportosulásra figyelmes lett Bodea görög keleti román lelkész. A parton észrevette a végveszedelemben lévő leányt, ruhástól egyült az árba ugrott, hogy a fuldoklót kimentse. Már-már az önfeláldozó papot is magával ragadta az ár, aki hatalmas, atléta természetű ember, de erejének teljes megfeszítésével sikerült elérnie az életellenek látszó testet és kivitte a partra, ahol hosszabb kísérletek után életre keltették az eszméletlen leányt.

— Pacha Agoston tárgyalta a konkordátum ügyében. Pacha Agoston, a csanádi egyházmegye romániai részének apostoli kormányzója ma visszaérkezett Bucurestiből Timisoara-Temesvárra. Bucurestiben az adminisztrátor Netzhammer érsek vendége volt és Dolci pápai nunciussal folytatott tárgyalásokat a megkötendő konkordátum ügyében.

— A timisoara-temesvári lakbérleti bíróság. Az új lakástörvény szerint a vitás lakbérleti kérdések elintézésére külön bíróságokat kell alakítani. Temesváron ma alakult meg ez a bíróság, amelynek Axenti Kornél semmitőszéki bíró lett az elnöke. Helyettese Craciunescu Miklós táblabíró, tagja a bíróság részéről dr. Nauer György helyettes táblabíró, helyettese Lambrino György törvényszéki bíró. Tagja még a bíróságnak Crangu pénzügyi adminisztrátor is. Kérvényeket a bíróság megalakulásától számított harminc napon belül kell benyújtani és a bíróságnak az ügy tárgyalását a kérvény beérkezésétől számított tizenöt napon belül kell kitűzni. A kérvényeket azonban csak akkor veszik tárgyalás alá, ha a kérvényező igazolja, hogy a megállapítandó összeg után járó 3 százalékos illetéket befizette az adóhivatalnál. A kérvények a királyi táblánál délelőtt 8-tól 12-ig adlják be.

— Egész Európa érdekeinek érvényesítését kívánják a németek. Berlinből táviratozzák: A kormány ma jegyzéket intézett a nagyköveti konferenciához, amelyben a konferencia március ötödiki jegyzékére válaszol. A német kormány azt javasolja, hogy a konferencia az ellenőrzés vitás eseteiben a Népszövetséghez forduljon és annak módja lesz a Németországba esetleg kiküldendő ellenőrzőbizottságokat olyanképpen összeállítani, hogy ne csak az egyes hatalmak, hanem egész Európa érdekei érvényesüljenek.

Az oroszok ragaszkodnak a népszavazáshoz.

(Valószínűnek tartják a román—orosz tárgyalások megszakítását.)

Bécsből táviratozzák: Az orosz szovjet küldöttsége ma ismét kijelentette, hogy Oroszország nem mond le arról, hogy követelje a besszarabiai népszavazás elrendelését. Miután pedig Románia csak

akkor hajlandó tárgyalni, ha Besszarabiát román területnek ismerték el és így valószínű, hogy a legközelebbi ülésen a tárgyalások végleg meg fognak szakadni.

Tengerbezuhanó világgörülű repülő.

(Sértetlen maradt és folytatja útját.)

Athénből táviratozzák: Maclaren angol őrnagy, repülőgéppel, amelyen világgörülű turautra indult, Olaszországból jövet Korfu mellett a tengerbe zuhanó. Az ör-

nagy sértetlen maradt, ellenben repülőgépe kisebb sérüléseket szenvedett. Pár nap alatt kijavítják a gépet és akkor az angol őrnagy ismét folytathatja világgörülű útját.

— Sorozások Aradon. Két nap óta folynak már a sorozások az aradi városi pavillonban és szorongó legények várják a bizottság döntését alkalmasságuk vagy alkalmatlanságuk fölött. Az 1903-ban született 1925. évi kontingens kerül most sorra és kerületenként vizsgálják felül naponta a katonaköteles legényeket. Az aradi bizottság elnöke E. Radulian ezredes, tagjai: Székely őrnagy, dr. Georgescu ezredorvos, Paraschinescu tengerészkapitány, Popa Constantin városi tanácsos, mint a belügyminisztérium kiküldöttje és Feier Jenő ineu-borosjenői főszolgabíró, a megye képviselője. A bizottság lelkiismeretesen megvizsgál minden állításkötelest és általában megállapítható, hogy a szigorú vizsgálat dacára is, a katonaköteleseknek mintegy nyolcvan százaléka alkalmas volt. Érdekes jelenség, hogy az alkalmas fiatal emberek nagyrésze mind a tengerészetihez akar jutni.

— Harcok várhatók a magyar szanalási javaslatok tárgyalásánál. Budapestről táviratozzák: A nemzetgyűlés egyesített bizottságai ma kezdik meg a szanalási javaslatok részletes tárgyalását, miután általános tárgyalásukat már befejezték. A szociáldemokraták parlamenti frakciója a tegnapi pártkonferencián elhatározta, hogy a kölcsönjavaslatok ellen éles harcot fog indítani. A szociálisták elhatározásukat megelőzőleg puhatolództak a kormánynál abban az irányban, hogy milyen politikai engedményeket várhatnak, ha a javaslatok zavartalan tárgyalása elé nem gördítenek akadályokat. A puhatolódzásra a válasz kerek visszautasítás volt.

— Konzervatívok az angol munkáspárt ellen. Londonból táviratozzák: Wolmer viscount a konzervatív párt tagja kijelentette, hogy az alsóház legközelebbi gyűlésén a következő tényleket szögezi le a konzervatív párt nevében: — Az állandóan fenyegető sztrájkok azoknak a túlzott ígéreteknek röhögő fel, amelyeket a jelenlegi kormány akkor tett, amikor még ellenzék volt. Ez a szocialista kormány alkalmatlanságát bizonyítja. A kormány vonakodik a szűkös rendszabályokat életbeléptetni, amelyek az ország ipari életét egyensúlyának helyreállítását biztosítanák.

— Névesere. Telefonjelentés alapján megírtuk, hogy Isac János sebisborossebesi lakos öngyilkosságot követett el. Az öngyilkos nem Isac, hanem Janicsák János 67 éves hentesmester volt.

— Diáktüntetés Csernovitzban. Bucurestiből jelentik: A csernovitzi diákok megakadályozták a bucurestii zsidó színház tegnapi vendégszereplését. A tüntetésnek a rendőrség vett véget, amely tíz egyetmi hallgatót letartóztatott.

— Hollandiai újságíró előadása a romániai kisebbségek helyzetéről. Budapestről táviratozzák: Dr. Wirtz Frigyes hollandiai újságíró ma a Zenekadémiában előadást tartott az erdélyi és bánági kisebbségek helyzetéről. A hollandiai újságíró hat és fél hónapot töltött Erdélyben és ez alatt az idő alatt alaposan tanulmányozta az itteni kisebbségek helyzetét. Előadásában összehasonlította a békeszerződés pontjait a meglévő valósággal és hangoztatta, hogy a semleges külföldnek kötelessége szemmel tartani a kisebbségek sérelmeit. Az előadást nagy érdeklődéssel hallgatták végig.

— Felmentés vámkihágási ügyben. Megemlékezett a Közlöny arról annak idején, hogy Györi temesvári szállítót és a Tungsram céget a vámlatlanság 137.000 lejes vámbírságra ítélte a vámszabályok kijátszása miatt. A vámlatlanság vádjára szerint két százalékos bizonyítványt illetéket magyar koronában kiállított számla szerint akarták lefizetni, holott azt lejjösszegben kiállított számla után kellett volna teljesíteni. A bírságot megfellebbezte a két cég a törvényszékhez, amely ma tárgyalta az ügyet. A tárgyaláson a vámot Niculescu vámfőnök, a kincstárt dr. Mercea kincstári főügyész és a Tungsram céget dr. Molnár Gyula ügyvéd képviselte. Molnár dr. ügyvéd arra való hivatkozással, hogy a vámmal felvett jegyzőkönyvben alaki hibák vannak, kérte a cég felmentését. A Popescu tanács elfogadta az ügyvéd indoklását és felmentő ítéletet hozott.

— Meg akarta ölni az apját. Ma szállították be az aradi ügyészséghez Aradi Péter dumbravicai legényt, aki után már hónapok óta nyomoz a csendőrség. Aradi Pétert azzal vádolják, hogy 1923. december negyediken gyilkossági kísérletet követett el atyja, Aradi József dumbravicai gazdálkodó ellen. Ma kihallgatták Aradi Pétert, aki azt vallotta, hogy atyja szobájában fegyvert nézte, amely kezében véletlenül olt. Az ügyészség megindította a vizsgálatot.

— Akit Ramzesz fáraó örökbe fogadott. Newyorkból jelentik: Az amerikai lapokban rendkívül mulatságos hír jelent meg a minap. Patrick F. Butler coloradói nyomdász ugyanis arra kérte a bíróságot, engedje meg, hogy nevét P. F. Ramzesz-re változtathassa. Kérését azzal indokolta meg Butler, hogy spiritalista és egy szellemidézés alkalmával II. Ramzesz egyiptomi királyt őt fiává és családja örökös tagjává fogadta. A kérvény szerint Butlernek ez az egyetlen oka arra, hogy nevét hivatalosan is felcserélje új apja és családja nevével, hiszen a névcserevel ugysem árt senkinek. Arthur Conforth szövetségi bíró a megokolás alapján hozzájárult a névváltoztatáshoz.

CÉRNA muszlin harisnyák
75.— Lele, kapható
STRASSER cégnél, ARAD.

— Babits Mihály villát vásárolt. Budapestről jelentik: Babits Mihály, a nagyhirű magyar költő Esztergomban, az Előhegy oldalán villát vásárolt. A villából pompás kilátás nyílik a Dunára és a kitűnő költő általában itt fog lakni.

SMYRNA KÖNYV érkezett Kelet hírlapirodába Arad. Ara 75.— Lej. 10040

— Boreljen Kerpel könyvtárában

— AAC. old-boys közgyűlés f. hó 5-én, szombaton este 8 órakor Aradon, a Fehér Kereszt kistermében.

— Elegáns gyermekkoscsik és székek 360 lejtől kezdve Hegedűsnél Aradon.

— Az állambiztonsági hivatal által elrendelt alkalmazottak bejelentésére szükséges nyomtatvány kapható Pichler papirkereskedésében Arad, Bohus-palota.

— Thèmes táncotár husvéti táncestélye április 20-án Aradon, a városrészben.

— Orvosi hír. Dr. Kupfer Miksa szülész-nőorvos, a frankfurti Vaterländische Frauenklinik v. I. assistense rendeléseit Arad, Bul. Carol (Erzsébet-körút) 30. — keresk. isk. mellett — megkezdte. Rendel 10-12, 3-5.

Fagyott kezek, lábak ellen Kaiser-Borax az egyetlen.

Szenzációs olcsó árakon női felöltők és ruhák 10038 **„PARIS”** nál Arad, város-házával szemben.

— Dr. Winnand-féle hársfámézcukor a legjobb szer köhögés és redkedség ellen. Ügyeljünk a névre!

— Malin és Clara harisnyák legjobb minőségben csak Bársonynál, Arad.

— Alkalmi vételek arany és briliáns ékszerekben Waldmannál, Piata Avram Iancu (Szabadság-t.) 14

Tarkaságok.

(Deák Ferenc jó tanácsot kapott.) A 60-as években történt. Deák Ferenc séta közben egy síró kisfiúval találkozott, aki eltévedt és nem tudott hazatalálni.

Az öregúr pártfogásába vette a kisfiút, aki jobban tudott németül, mint magyarul. A fiu ujmutatása és az előtte többé-kevésbé ismert házak és sikátorok közt valahogy hazataláltak a Józsefvárosba. Ha jól emlékszem: a Práter-uccába.

Deákot már jó messziről észrevette az a hentesmester (akkori szóval: virslis), akinek a fiát vezetgette hazafelé a „haza bölcsé.” A virslis, aki persze szintén németajku volt és éppen az üzlete előtt leste a kisfiát, nagy örömmel sietett Deák elé. Hálálkodott neki és mivel fogalma sem volt, kivel áll szemközt, a bugyellár-szába nyúlt, hogy némi pénztartalmat nyújtson át az öregnek.

Deák, noha szeliden, de visszautasított mindenféle jutalmat. A szegény virslis erre, hogy valami praktikus kifejezést adjon hálájának, a következő jótanáccsal látta el Deákot:

— I' pitte gne Herr, i géb ihnen einen guten rath: essen's keine wirstl im Sommer! (Tekintetes ur, adok magának egy jó tanácsot: ne egyen nyáron wirstlit!)

Deák megköszönte a tanácsot és mosolyogva távozott.

Jugoszláviában már van rádiótelefon.

(Tízezer dinár egy készülék ára és bárki felállíthatja. — A radiotelefon premierje Ujvidéken.)

Ujvidékről jelentik: A rádiótelefon, a XX. századnak ez a csodás találmánya, amely már az egész Nyugatot lázba hozta, tegnap tartotta premierjét Ujvidéken. Az A. E. G. belgrádi cég rendezte a rádió-bemutatót a sajtó részére a Zadruzna Banka palotájában, amelyre már napokkal előbb felszerelték a szikratávíró- és szikratelefon felvevő antennáit. A bank egyik termében az asztalon feküdt a leadógép, egy kicsiny négyzetes doboz, amely egyszerű külsejével nem is sejteti, milyen csodálatos feladatot képes elvégezni: ezer és ezer kilométernyi körzetben érthetően tisztán reprodukálni az emberi beszédet, a távirati irodák jelentéseit, államférfiak, papok szónoklásait és hangversenyek melódiáit.

A dobozban egy villanylámpa és egy skála van, amelyen különböző hullámhosszra lehet beállítani a felvevő készüléket, Iványi igazgató forgatja a csavart, mindenki várja, hogy megszólaljon a csodálatos szerkezet. De ugy lát-szik, valamilyen légköri zavar uralkodik a fellegek között, mert csak hosszas próbálgatás után jelel lenti Iványi igazgató:

— Végre megfogtuk Berlint. A berlini Opera szimfónikus hangversenyét fogják az urak hallani.

És a kis szürke doboz muzsikálni kezd. Szépen hallhatóan, tisztán, mintha a másik szobából

hallatszana a zene, feldübörög valami sulyos Wagner-muzsika. — Berlinben játszik egy szimfónikus zenekar és Ujvidéken egy csomó ember mintha csoda tanuja volna, olyan áhitattal hallgatja a hangokat. A légkörön keresztül határok és akadályokon át felzug a szimfónikus zene. A határok le-hullnak, a szikratelefon nem ismeri a határokat. Majd szünet következik és tisztán hallani a koncert közönségének beszélgetését.

Azután újabb kísérlet: Stockholm került bele az áramkörbe és egy távirati iroda svéd jelentést ad egy stockholmi minisztertanácsról. A nyelv idegen, de mindenki megérti, mit jelent az, hogy egy stockholmi eseményről öt perc múlva az egész világ értesülhet a rádiótelefonon.

A bemutató két és fél óra hosszat tartott és a megjelentek elragadtatottan távoztak. Ma Londonnal beszél az újvidéki rádiótelefon, talán ép Macdonald, vagy Lloyd George hangja szólal meg a kis készülékben.

A rádiótelefont a jugoszláv belügyminiszter és a postaiügyi miniszter előzetes hozzájárulásával mindenki beszerezheti és felállíthatja. Tízezer dinárért már lehet kapni felvevőállomást minden hullámhosszra. A rádiótelefon iránt az egész Vajdaságban nagy az érdeklődés és már sokan tettek megrendeléseket a belgrádi cégnél.

Borzalmas családi dráma.

(Saját leányát lötte agyon a csábító helyett.)

Buzeauból jelentik: Megrázó családi dráma játszódott le két nappal ezelőtt Buzeauban. Talian Viktor buzeaui kereskedőt valaki névtelen levélben arról értesítette, hogy felesége szerelmi viszonyt folytat egy főhadnaggyal, aki mindig a nagykereskedő házában tölti az éjszakáit, valahányszor a férj elutazik. Vasárnap a buzeui kereskedők álarcos bált rendeztek. Talian kijelentette a feleségének, hogy nem mehet a mulatságra, mert Bucurestibe kell utaznia, ellenben azt tanácsolta, hogy az asszony ne zavartassa magát szó rakozásában, annál is inkább, mert jelmezét már megcsináltatta.

Talian azonban nem utazott el, hanem a városban rejtőzött és éjszaka lesben állott a saját villája mellett. Hajnal felé kocsi érkezett, amelyből két álarcos alak szállott ki: egy kínai nő és egy katona. Talianban felforrott a vér, mert biztos volt benne, hogy a katonaruhás személy az a főhadnagy, a kivel a felesége megcsalja. Revolvert rántott és feleségére lőtt, aki holtan rogyott össze.

Talian azonban nem utazott el, hanem a városban rejtőzött és éjszaka lesben állott a saját villája mellett. Hajnal felé kocsi érkezett, amelyből két álarcos alak szállott ki: egy kínai nő és egy katona. Talianban felforrott a vér, mert biztos volt benne, hogy a katonaruhás személy az a főhadnagy, a kivel a felesége megcsalja. Revolvert rántott és feleségére lőtt, aki holtan rogyott össze.

A második lövést a katonaruhás alakra tette. Halk női síró hangzott az éjben és az alak a földre zuhant. Talian felőrülten tépte le az alakról az álarcot és saját lányát ismerte fel.

A repülő bomba.

(Kitaloncolják Magyarországról a feltalálóját. — Szovjetországnak akarta eladni találmányát.)

Budapestről jelentik: A rendőrség eljárást indított dr. Verner Gyula mérnök ellen, aki „repülő- és szabályozható bomba” elnevezésű találmányát külföldi államoknak kínálta föl megvételre. Találmánya, saját elmondása szerint, abban áll, hogy a repülőgépen levő pilóta fönt a levegőben számítá sok alapján be tudja állítani a repülőbombán azt, hogy a nagyhatású bomba a légi járműről eleresztve, pontosan valamely előre kijelölt pontra zuhanjon le.

Dr. Verne Gyula találmányát drága áron akarta értékesíteni. A találmány leírását és rajzát elküldötte Angliának, de mind a mai napig kínálkozására feleletet nem kapott. Ismerősei tanácsára elhárította, hogy találmányát Oroszországnak adja el és ebben az ügyben irt is bécsbe az ottani szovjet-megbizottnak. Dr. Verne levélben följárította az oroszoknak a „repülőbombát”. A levelet a cenzura-bizottság fölbontotta és a további eljárás lefolytatása végett átküldötte a főkapitányságra. Nyomban házkutatást tartottak Verner lakásán, de ott semmiféle kompromittáló dolgot nem találtak. Dr. Verne Gyulát előállították a rendőrségre, ahol részletesen kihallgatták. Nem tagadta, hogy harcászati tanulmányát idegen államnak akarta eladni. Miután Vernerről ki derült, hogy nem magyar állampolgár, átkísérték a toloncházba.

Hogy áll a lej?

1924. április 2-án 100 lejért adtak:

Nálunk:

- 3.— svájci frankot,
- 8.33 francia frankot,
- 38.000 külföldi magyar koronát,
- 39.000 effektív magyar koronát,
- 40.000 belföldi magyar koronát,
- 34.800 osztrák koronát.

Zürichben 3.10 frankot

Párisban 9.— frankot.

Dzsungel csodái.

IV. rész.

ma csütörtökön utoljára az

APOLLOBAN.

A menetrend hibái.

(A menetrendváltoztatás előtt aktuális anomáliák.)

(Saját tudósítónktól.) A Közlöny megemlékezett arról, hogy az államvasutak vonalain új nyári menetrend fog életbelépni. A menetrendváltozás alkalmával az intéző köröknek nemcsak a nyári időhöz alkalmazkodó menetrendet kell összeállítani, hanem a régi menetrend hibáit is ki kell korrigálni. Így a Ciومه—Beius (illye-belényesi) vonalon feltűnően lényeges változtatásokat kell eszközölni. Szinte hihetetlen, hogyha valaki Belényesre akar utazni, akár Aradról, akár a Körösvölgyéből. — amely pedig geográfiailag Belényes tőszomszédságában fekszik, — egy egész napot kénytelen az utazással eltölteni. Aradon még délelőtt kell vonatra ülni, — a Körösvölgyéből utazónak pedig hajnalban, — és Samtana—Ujszentannán négy óra hosszat kell a csatlakozó vonatra várakozni. — Ciومهghem (Ilyén), amely Chisineu—Kisjenőn túl van, ismét öt óra hosszat kell várakozni a belényesi vonat indulására. Aki egy szer megtette ezt a viszonytárgos utat, az biztosan nem kívánja megismételni. Kelltemetlen még az a körülmény is, hogy a ciومهgh állomás nincsen hosszas várakozásra berendezve. Egyetlen szűk szobában, fűlledt levegőben, a leg többször hűzebben kénytelenek várakozni az utasok, akik sokszor nem is ülhetnek le mindnyájan, mert nincs a helyiségben elég szék sem. Az állomás, vonatindulás előtt, a menekülés képeinek látszatát kelti. Emberek sok mállával, síró-rívó pólvas babák, mindentéle rendű és kora utasok csoportjai egyensapkás fiukkal és lányokkal vegyesen. Az egész Körösvölgy és jórészen a délvidék görögkatolikus tanulói a belényesi iskolába járnak. A személyforgalom kívül a teherforgalom is jelentős ezen a vonalon. Mindez elég ok arra, hogy a készülő új nyári menetrend tekintettel lesz a Belényes felé utazó aradi és körösvölgyi utasok érdekeire.

Kis ördög.

Szenzációs vígjáték, ma csütörtökön és pénteken az **Uániában.**

KÖZGAZDASÁG.

A biztosító intézetek és a román-magyar egyezmény

(Saját tudósítónktól.) A bucarestii román-magyar pénzügyi egyezményről szóló tudósítás megemlékezik a biztosító társaságokról is. A szűkszavú jelentés sokat nem mond, mindössze arról tudósít, hogy az egyezmény szerinti 2:1, illetve 4:1 szerinti kulcs vonatkozik a biztosító társaságokra is. Mután az áttalánosítás magyarázatra szorul, fontosnak tartottuk kérdést intézni egy előkelő helybeli biztosító társaság vezetőjéhez, aki készséggel állt rendelkezésünkre és az alábbiakban magyarázta meg, hogy mennyiben érdekli a pénzügyi megegyezés a biztosítókat:

— Tulajdonképpen a bucarestii egyezmény a Romániában, illetve Erdélyben és a Bánátban jelenleg működő nacionalizált biztosítókat nem érdekli. Az 1920-ban történt pénzbecserelés alkalmával a biztosító intézetek az elemi csapás (tűz, jégkár, baleset, betörés stb.) biztosításokat a beváltási 2:1 kulcs arányában dolgozták át. Tehát az egymillió koronára történt tűzkár biztosítás átváltozott 500 ezer lejre biztosítássá és a díjté-

lek részleteit is ennek megfelelőleg szedték be. Az életbiztosításnál ugyanez a helyzet állt elő. Ha valaki 100 ezer koronára biztosította magát és 1920. augusztusában, vagyis a beváltás idejében már befizetett 60 ezer koronát, ez átváltozott 30 ezer lejjé és a hátralevő negyvenezer koronának megfelelő 20 ezer lejt kellett még a félnek fizetni. Tehát minden koronában történt kötés 2:1 arányú leiben történt kötéssé változott. A régi intézetek jogutódjai, vagyis az Erdélyben most működő románizált intézetek minden ilyen kötelezettséget vállaltak. A Romániában működésre engedélyt nem kapott magyar intézetek: Magyar Élet és Járadékbiztosító, Leánykiházásító, Biztosító intézet katonai szolgálat esetére stb. kötelesek elvállalni a mostani bucarestii egyezmény feltételeit. Az ezeknél a budapesti intézeteknél a romániai felek által befizetett 1918. október 31. előtti magyar koronákért 2:1 arányban a romániai felek lejt kapnak. Tehát leginkább ezeket az intézeteket érdekli a mostani pénzügyi megállapodás.

selője. A megállapított árat nem lehet véglegesnek tekinteni, mert ezekhez a kereskedelemügyi miniszter hozzájárulása is szükséges.

— Szabad a kender és lenmag kivitele. Bucurestiből jelentik: A minisztertanács tegnap hozzájárult a len és kendermag kivitelének szabad tételéhez. Megengedte továbbá a nemesített szállóversző kivitelét, a melyhez azonban még a földművelésügyi miniszter engedélye is szükséges.

— A textilgyárosok panasza. Bucurestiből jelentik: A romániai gyár- iparosok szövetsége tegnap délután értekezletre hívta össze a textilgyárosokat a bucaresti-i mintavásár ügyében. Az értekezleten Margulie Lázár delegátus javasolta, hogy a mintavásárt halasszák el, mert a telenlegi vámtételek mellett a textilipart válság fenyegeti. Az iparügyi miniszter az új vámtarifa megállapításánál nem vette figyelembe a gyár- iparosok szövetségének előterjesztéseit. Emiatt a külföldi árukkal való sággal elárassztották az országot, a nemzeti ipar pedig nem tudja elhelyezni gyártmányait. Az értekezlet a javaslatot helyeslően vette tudomásul és elhatározta, hogy a tanácskozáskor folytatását elhalasztja addig az időpontig, amíg a kormány nem dönt a vámtarifák módosítása ügyében.

A lej nagy emelkedése Zürichben (Izgalom a Deviza piacon.)

A lej kétnapos lassu esés után a zürichi tőzsdén ma jelentékenyen megszilárdult. A tegnapi 2.95-ös jegyzésről a mai zárlatig 3.07.50-re ugrott a lej árfolyama és az utó- tőzsdén elérte a 3.10-es magasságot. Párisban a lej árfolyama 2.95-ről 9-re szállt alá, ez azonban nem jelent esést, mert a francia frank rohamos zürichi emelkedése idézte elő az értékalászállást. A francia frankot a mai nyitásban 32.60-os árfolyamon

jegyezték Zürichben. A zárlatig újabb 80 ponttal emelkedett és a zárlatban 33.40 volt a frank kurzusa.

A helyi magánforgalomban a lej mai nagy zürichi javulása még nem volt érezhető. Az összes belföldi devizapiacokon a lej tegnapi zürichi értéksüllyedése miatt óriási kereslet volt a külföldi devizákban, úgy, hogy azok árai jelentékenyen emelkedtek. A zürichi zárlat és az utó- tőzsdéi jegyzés megérkezése után este a kereslet lanyhult, sőt nagyobb devizatételeket kínáltak eladásra.

A lej Párisban 9.

HELYI VALUTAÁRAK. (Április 2.) Francia frank 12, svájci frank 33.50, dollár 203, dinár 2.55, szokol 6.10, lira 9, angol font 880. **Kifizetések:** Budapest külföldi 380 belföldi 400, Bécs 348, Prága 5.95, Zürich 33.35, Milano 890, London 870, Páris 11.90, Newyork 202, Belgrád 2.50.

ZÜRICH NYITÁS. (Április 2.) Amsterdam 210, Newyork 568, London 2455, Páris 32.60, Milano 25.50, Prága 16.95, Budapest 0.0075, Belgrád 7.06.25, **Bucuresti** 2.96.25, Bécs 0.0080.12.50.

ZÜRICH ZÁRLAT. (Április 2.) Amsterdam 210.62.50, Newyork 570.50, London 2455, Páris 33.40, Milano 25.35, Prága 16.95, Budapest 0.0080, Belgrád 7.10, **Bucuresti** 3.07.50, Bécs 0.0080.75.

A zürichi tőzsdén a lej 3.10. BUCURESTI TŐZSDEZÁRLAT. (Április 2.) **Kifizetések:** Páris 10.98, London 833, Newyork 193.50, Milano 8.47, Zürich 33.90, Bécs 0.0027, Prága 5.80, Budapest 0.0022. **Valuták:** Napoleon 730, lóva 125, török lira 1, angol font 818, francia frank 10.50, svájci frank 33.25, lira 8.20, drachma 3.20, dinár 2.30, dollár 191, lengyel márka 0.00020, osztrák korona 0.0027, magyar korona 0.0022, szokol 5.45.

BUDAPESTI ÉRTÉKTŐZSDEZÁRLAT. (Április 2.) Magyar Hitel 736.000, Osztrák Hitel 243 ezer, Salgó 792.000, Rima 179.000, Ganz Danubius 4.675.000, Kőszén 3.725.000, Szlavonia 135.000, Kereskedelmi Bank 1.685.000, Schlick

Jön! **THEODORA** sz Apollóban. Jön!

100.000, Csáky 25.000, Hazai Takarékok 5.310.000.

A szerkesztésért ideiglenesen: **KÓCSY JENŐ.** felel.

Cenzurat: Prefectura Județului.

NYIL TTER.

E rovat alatt közlöttékért nem vállalunk felelősséget.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, akik boldogult nóm

Mihutiané

szül. Iurián Teréz

temetésén résztvettek, ravatalára kószorut helyeztek, vagy résztvettüknek bármilyen uton kifejezést adva, végtelen fájdalommat enyhíteni igyekeztek, ezúton mondok hálás köszönetet.

700

Mihutia Sándor tanár.

Megjött
AZ
ORIENT

divatruházba a legfinomabb tavaszi férfi- és női szövet. 1927

KENDERMAG

waggon és kisebb tételben kapható az

Aradi Olajipar R.-T.-nál
Arad. 10041

Telefon 135 és 407. Sürgönyoim: Olajipar

5000 Lej

jutalmat adok annak, aki egy két szoba és konyhából álló le- rek virálható lakáshoz utbaigazil Megkereséseket kérek „Ellenőr” jel- ige alatt Kelet hírlapíródába, Arad.

Pasteurizált sör

mely garanciám mellett hónapokig eláll.

Aradon egyedül és kizárólag

OPPENHEIMER REZSŐ

a Temesvári sörfőzde rt. főraktárában ARAD,

Strada M. Eminescu 15.

Telefon: 665.

kapható.

Telefon: 665.

A legmodernebben berendezett fejtő-, hűtő-, jég- és szalmatokgyár.

Jön! **THEODORA** sz Apollóban. Jön!

— Maximális árak a fürdőhelyeken. Bucurestiből jelentik: A kereskedelemügyi miniszter elhatározta, hogy a fürdőhelyeken a maximális árakat egy speciális bizottság fogja megállapítani. A bizottságban helyet foglal az alprefektus, a járásbíró és a szállodatulajdonosok képv.

Gelinek Lotte opera estáje ma este Aradon a Kultur-palotában

Uj műsor Aradon a „FEHÉR KERESZT” BARBANI Gussy jazz-band és Soltész világhírű mondain duo lép fel a ma naptól kezdve esténként

Apró hirdetések.

Alkalmazás.

SZOBALÉANY jó bizonyítvánnyal urisaládnál azonnal felvétetik. — Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 700

SZÜCSY KERTÉSZETE parkiroz, kertet gondoz legolcsóbban. Arad, Strada Capitan Ignat 28. 1859

URINO idősebb, egyedülálló, szerény és megbízható, lehetőleg idegen nyelveket tud, kerestetik nagyobb leányka mellé, anyahelyettesnek. — Részletes ajánlatok Vasilo Loránt Arad-Ceala, Pepinierea statului címre küldendők. 1932

ÉJFELI ÖRT keres Calea Aurel Vlaicu (Pécskai-uti) gyártelepén leendő szolgálatteljesítésre és azonnali belépésre az Aradi Olajipar R.-T. Reflektánsok okmányokkal felszerelt írásbeli ajánlatokkal naponta a délutáni órákban személyesen jelentkezzenek a vállalat Arad, Bulev. Regele Ferdinand 46. szám alatti városi irodájában. 1997

HÁZIKISASSZONYT, (idősebbet) ki a délelőtti órákban egy mindenesnek segédkezik, szabad idejében egy 7 éves fiúval foglalkozik, felvétetik. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 1992

ÜGYES mindenes főzőnő fiatal házaspárhoz azonnalra kerestetik. Cim Kelet hírlapirodában Arad. 10.024

JÓL főző tiszta szakácsnőt keresek azonnalra. Dr. Földesné Arad, Str. Greceanu (Perényi-ucca) 8. 15.029

NAGYOBB központi gyakorlattal rendelkező és a román nyelvet bíró biztossági szaktisztviselő előkelő társaság búcsurest központja részére kerestetnek. Életrajzi adatokat tartalmazó ajánlatok, amelyek diszkrétén kezelteknek, Kelet hírlapirodába Arad „Biztosítás” jellege alatt küldendők. 1041

NŐI és gyermekruhát izlésesen, olcsón és gyorsan készit Veresné Arad, Str. Bucur 4. (Eötvös-ucca) I. emelet. 2066

INTELLIGENS, komoly leányt, ki németül perfektil beszél, három gyermekem mellé keresek. Groszné Arad, Str. Soarelui 3. (Zoltán-ucca.) 1998

BEJÁRÓ szakácsnő kerestetik. Cim Arad, Str. Eminescu 15. 2001

ÜSÁGÁRUSOK egész, vagy félnapra jó jövedelemmel felvétetnek Kelet hírlapirodában Arad. 1041

KÉZIMUNKÁZÓNÓKET keresek havi 800—2000 lej fizetéssel hármily munkára. Csapkemáterem Nagy Arad, Strada Luther 3. II. 14. 1999

Lakás.

MAGASBÉR mellett kétszobás lakást keresek. Megkeresések „Utazó” jellegére Kelet hírlapirodába Arad. 1041

Vétel és eladás.

EGY 2-es számú Wertheim-cassa eladó. Arad, Strada Ioan Calvin 5. szám, Benkő. 1996

ELADÓ Wertheim-cassa Arad, Strada Vicentin Babes (Kiss Ernő-ucca) 12. szám. 2005

Husvétiajándékok

nagyválasztéka

GRALLERT J. és FIA óra és ékszerüzletében Arad, Bul. Reg. Maria 22. (Andrássy-tér)

GYÖNYÖRŰ világos modern hálószobaberendezés olcsón eladó. Megtekinthető Uranus-irodában Arad, főpostával szemben. 16.016

ANTIK BERAKOTT SZEKRÉNY, SZALON BERENDEZÉSEK, csillárok, scheslon-terítők, plüsch asztalterítők, függönyök, toalett-tükör, szőnyegek, 6 személyes ezüst evőkészlet, 6 személyes étkező szervise, férfi ruha és felöltő, pokrócok, biedermeier-asztal, gobleinképek, filé motívok, különböző kézimunkák, ágyak, jégsekrény, stb. eladó. Arad, Str. Consistorului 12. (Batthyány-ucca 23.) I. em. jobb. 1000

IRÓASZTALT keresünk megvételre. Kelet hírlapiroda Arad. 1041

EGY új gyermekkocsi eladó. Megtekinthetni Arad, Str. Episcopul Radu 7—13. sz. (Magyar-ucca.) 2004

PERZSA és egyéb szőnyeget, butorokat, antik tárgyakat, ezüstműt, fehérneműt, kézimunkát, festményeket, dísz tárgyakat bizományba veszek. Arad, Strada Consistorului 12. (Batthyány-ucca 23.) I. em. jobb. 1000

EGY here cséplőgép eladó. Monitor amerikai gyártmány, kitűnő állapotban. Lukhaup Péter Guttenbrunn 80. szám. 1830

UI és javított kocsik jutányosan eladók Végli kocsigyártónál Arad, közkörházszal szemben. 1959

Ingtalan.

SZANTÓFÖLD Ghiorcon (Gyorokon) 3—5 holdas parcellákban, valamint ház lakással, előnyös árban eladó. Lloyd-Bank Arad. 1864

ELADÓ és azonnal átvehető 85 kat. hold szántóföld gazdasági felszereléssel, tanya épületekkel, vetéssel, jószáccal, mánnal Lugójtól (Lugostól) 6 kilométerre. Cim Sima főszőlész Balint (Báline) Krassósörénymegyec. 1987

GYÖNYÖRŰ belvárosi modern uriz magánház átvehető négyszoba, fürdő, cseledszobás lakással, parkirozott udvar, hatalmas gyümölcsös kerttel 500.000 lejért eladó. Uranus-iroda Arad, főpostával szemben. 16.016

HÁZ Ghiorcon (Gyorokon) átvehető lakással, előnyös árban eladó. Lloyd-Bank Arad. 1865

ARADON, belvárosban szerényebb ház elfoglalható négyszobás, előszobás, fürdőszobás lakással, istállóval, nagy kerttel 300.000 lejért eladó. Uranus-iroda Arad, főpostával szemben. 16.017

KÜLVÁROSBAN 2—3 szobás bököltözhető házat keresek 120.000 lej körül vételárért. Cim: Wallinger hírdetőjében Arad. 15.029

ARADON, a Mosotzy-telepen kisebb magánház 585 □-öl telekkel, gyümölcsfákkal, elfoglalható lakással, olcsón eladó. Bővebbet Arad, Bulev. Regele Ferdinand (Boros Béni-tér) 23—44. Fehérlő vendéglő. 2000

Építészek és építetők figyelmébe: fínom és beton homok állandóan kapható házhoz szállítva, nagy víz esetén is. 1861 STEFAN HENRIK, Arad, Bulevardul Carol I., 2—70. (Erzsébet-körut)

SZOLIDAN ÉPÜLT, kisebb EMELETES BÉRHÁZ eladó. Érdeklődhetni dr. Szalai Vilmos ügyvédnél Arad. 2007

Üzletek.

FÜSZERÜZLET berendezéssel kladó. Arad, Strada Cuza Voda (Thököly Imre-ucca) 44. 1988

Jó állapotban lévő két drb. tűzmentes okmánysekrényt keresünk megvételre

„PATRIA” S. A. Románá pentru Exploatarea Lemnelor Arad, Bulev. Regele Ferdinand No. 52.

Tájékoztatásul a „PLANTOL”

כשר (koscher) 1442

növényzsír tisztelt fogyasztóinak, hogy minden egyes eredeti dobozunk

Főtisztelendő FUCHSZ,

cradea-marej (nagyváradi) orthodox főrabbi bizonyítványával van ellátva

Azonkívül forgalomba hoz a gyár

הכשר כשר (Koscher sehol pészach)

árut is, mely az izraelita husvétii ünnepek alkalmával kapható lesz a már jelzett élelmiszer üzletekben.

Dávid József

ARAD, Str. Gorogariu 15.

Keresek egy 1967 elárultató segédet. „Orient” divatruház, Arad.

„PHILIPS”

hollandiai izzólámpagyár képviselete Erdély és Bánát részére 1831

Carol Gombos

Timisoara, IV., Str. Ioan Ghica 15.

Használt **VASHORDOK**

kifogástalan állapotban kaphatók:

Aradi Olajipar R.-T. ARAD 1941

Telefon: 407 és 135. Sürgönycim: Olajipar

Elsőrangú kendermag

vetési célokra alkalmas, bár 197/1 mily mennyiségben kapható:

SZÜCS PAL cégnél, Arad.

Alkalmi vétel!

Sarokház jóforgalmu üzlettel és még két hozzátartozó ház, majorsági udvarral, nagy dísznóllal magtárral, beköltözhető lakással 95000.— Leírt eladó. — Családi ház négy szoba konyha parkettázva, fürdőszoba káccsal 520000.— Leírt eladó. — **Azonnal beköltözhető.** — Aradon, Piata Avram Iancu (Szabadság téren) nagy üzlethelyiség 100.000 Leírt átadó, az összeg nem egyszerre fizetendő. Azonkívül több kisebb nagyobb ház eladásra valamint vételre előjegyezve. Arad, Strada Bariflu No. 3 (Rákóczy-ucca) 1944

C. F. R. menetjegy irodában

Marioara nőikalap salon

Arad, Str. Moise Nicoara (Petőfi-u.) 2. 2008

jó fizetéssel fölvesz

előmunkásnőket

azonnal.

HAVRE — NEW-YORK

Gyorspostajáratok

KANADA — KUBA — MEXIKO — NEW — ORLEANS — HAITI — ANTILLAK — ÉSZAKAFRIKA felé.

Felvilágosításokat nyujt:

Soc. „SARNIA”

Pasagiul Comedia, BUCURESTI és „RECLAMA” Cluj.

„Rador” No. 910. 457

MEZEY LAJOS Aradon a „Transylvánia-kávéházban” minden este fellép kiváló partnereivel: Keleti Manci és Stella Dejan táncművésznőkkel. Szenzációs műsor. Belépti díj nincs.

Ingyen nem, de feltűnő olcsó árban bezerezhetsz heti divat és kézműáru szükségletet Fogarasnál, Timisoara, II. Andrássy-ut 18.